

Sannføring og sjálvrannsakan

Í dag hittast øll valevni javnaðarflokksins í Havn. Her fara tey at tosa um kreppuna, hvussu teir stóru trupulleikarnir í samfelagnum kunnu loysast, hvussu valstríðið skal fara fram og sjálvandi fara tey eisini at tosa um, hvussu tey einsæris - í hvørjum valdømi, í hvørjari bygd - fara at reka valstríð men so sanniliga eisini um, hvussu tey øll, sum jú eru ein týðandi kjarni í javnaðarflokkinum, kunnu bera út til fólk boðskapin hjá flokkinum, ein boðskap, sum bæði snýr seg um rættindi hjá hvørjum einstøkum í samfelagnum, um demokrati, um hvussu vit í felag bera byrðar og hvussu vit draga eina línu, kenna solidaritet. Valevnini fara loksins út í eitt valstríð, sum hevur til høvuðs- endamál at sannføra veljararnar um, hvussu umráðandi tað er at standa saman um javnaðarflokkin og harvið fáa ein sterkan flokk aftur á ting og aftur í landsstýri.

Tað er ikki serliga hugaligt at leggja til brots, tá veljarakanningarnar fara so illa við flokkinum. Men hetta kann so sanniliga eisini vera ein styrki, tí tað ger, at valevnini fara enn meira íðin til verka. Tað er altíð ein avbjóðing at stríðast fyrri eini sök og ikki minst, um tú mótir mótgangi - fær kapping. Trýst elvir til móttýst verður tikið til. Javnaðarfólk hava eina grundleggjandi góða hugsjón at arbeiða fyrri og virka út frá. Tað ræður tó ikki um at frelsa sálir, soleiðis sum mong í øllum flokkum

kenna tað. Tað ræður um sakliga at upplýsa um tað, sum sosialdemokratiið stendur fyrri og síðani argumentera út frá tí. Einkenniskjald, eingin flokkur og heldur eingin hugsjón er feilfri. Tí má heldur ongantíð virkast út frá tí sannføring, at tú og bara tú einsamallur eigur sannleikan, hevur patent upp á hann. Alt, sum er skapt av mannaðvum hevur brek í sær, tí eingin av okkum er fullkomin. Vit eiga tí heldur ikki at vraka og rakka niður alt, sum hini standa fyrri. Tvørturímóti ræður um at siggja tað positiva og góða hjá øðrum eisini og fáa tað fram. Tástandi hava vit eitt demokrati, sum virkar.

VIT teljast millum teirra, sum halda, at tað er ymiskt, sum kundi verið gjørt øðrvísi í hesum valskeiði, men ásanna eisini, at nógvar torførar og týðandi avgerðir hava verið tiknar. Framvegis eru mong mál langt frá endaliga loyst í hesum skeiði heldur, og tí verður tað ein uppgáva hjá komandi stýri at arbeiða víðari, har hetta landsstýrið ikki náddi á mál.

ÁGANGURIN móti flokkinum er stórur. Tað eigur fyrst og fremst at bera í sær sjálvsannsakan. Spurt eigur at verða, hvørji mistøk flokkurin hevur gjørt og hvussu hann kann bøta um hesi. Tað er nettup út frá ærligari sjálvrannsakan, at valevni og flokkur kunnu vinna álit aftur millum fólk. Tað eru sjálvandi ymsar meiningar um, hvussu ein best byggir upp hetta álit. Tað eru tey, sum halda, at vit skulu liva sambært orðunum í Gamla Testamenti um eygað fyrri eygað og tonn fyrri tonn. Gandhi segði so rámandi um hesi: eygað fyrri eygað ger heimin blindan.

Vit taka heldur undir við teimum, sum geva orðunum í Nýggja Testamenti gætur, nevniliga teimum hjá Jesusi um heldur at venda hin kjálkan til enn at sláa aftur. Hesar myndirnar galda fyrri allar tíðir og eiga javnaðarfólk, sum nú fara út í valstríð heldur at velja sær myndina við kjálkanum enn hana við eyganum, tá mótstøðufólk koma við einum álopi fyrri og øðrum eftir. Mótstøðufólk, sum í hesum tímum oftani eru eins egnu fólk, veljarar, sum bara vilja vísa sína ónøgd. Hóast mong vilja hava eitt valstríð at vera ein taktskan bardaga, har ein kemur longest við at brúka snildir og kraftmiklastu vápn, so átti eitt valstríð eftir okkara tykki heldur at snúð seg um upplýsing, um orðaskifti, dialóg, um sjálvrannsakan og um leitan eftir sannleikum. Tað frelsta og harðrenda valstríðið tæir ikki teirri innastu demokratisku grundhugsjónini.

VIT siggja í hesum døgum, hvussu partur av fakfelagsrørsluni venda javnaðarflokkinum bakið og ynskja hana, har piparið grør, tí tey eru ónøgd við ríkna politikkini hesi seinastu árin. Tað er í lagi at vísa ónøgd sína, men harfrá og so til at avnoka henda flokk, og tað hann stendur fyrri fyrri altíð, er skeivt og er sum heilt at kvetta við røturnar. Tí eingin flokkur, ikki ein tann einasti, hevur tent sök fakfelaganna so væl sum javnaðarflokkurin, síðani hann fyrri fyrstu ferð sá dagsins ljós. Heldur áttu tit at roynt at brúkt kreftirnar til at ávirka flokkinn innanfrá. Tí hvørjar skeivar avgerðir tit enn halda, at flokkurin hevur tikið, so er tað í síðsta enda hann, sum í grundsetningi sínum verjir júst somu áhugamál sum

fakfelagsrørslan. Hesi eru í mongum eitt og tað sama.

TÁ hesi misnøgdu fakfelagsfólk leggja eftir javnaðarflokkinum, eigur flokkurin at venda hin kjálkan til. Tað fer nevniliga at koma tann tíð, tá hesi fólk fara at sanna, at tey vistu ikki, hvat tey gjørdu, tá tey royndu at fáa alla fakfelagsrørsluna at venda sær móti júst tí flokki, sum samanlagt og mest heilhjártað hevur vart júst teirra sakir. Javnaðarflokkurin eigur tó ikki at undirmeta hesi fakfelagsfólk og hongja tey út. Flokkurin eigur at sissa tey og brúka sunt vit og skil í síni argumentation móti teimum og harvið vóna, at fakfelagslimir sum heild sum frálíðir fara at sanna, at javnaðarflokkurin kortini var teirra flokkur. Brúkið saklig argument, viðgangið mistøk og roynið heldur at byggja brýr enn at grava kluftirnar enn djúpri saman við teimum, sum í dag ikki vita, hvat tey gera. Latið ikki einstaklingar sleppa at øsa tykkum, so tit leypa framav, men lurtið so sanniliga eisini eftir teirra sjónarmiðum og vigi tey fyrri og ímóti. Gevið tí sakliga krikkunum ans og takið hann til tykkara. Vísið toleransu og havi altíð virðing fyrri øðrum, uttan mun til hvat tey siga og gera. Brúkið saklig argument, tá tit greiða frá tykkara sjónarmiðum. Tann flokkur og tey valevni, sum liva eftir hesi resept koma longest - um ikki í dag ella í morgin, so upp á longri sikt. Og tað er tað, sum telur, tí vit eru m.a. til fyrri at skapa eitt gott grundarlag fyrri komandi ættarlið.

SOSIALURIN

Arbeidsloysið:

Tey yngru klára seg best

Fólk, sum eru yvir 45 ára gomul, hava ringast við at koma úr arbeidsloysinum, og tað ongur skjótast hjá teimum heilt ungu at fáa arbeiði, eins og tey eru kvikast at fara av landinum

Áðru hvørja viku koma hagtølini frá Arbeidsloysisstjóðini um, hvussu nógv fáa arbeidsloysisstuðul.

Hesi tøl einsamøll siga ikki, um arbeidsloysið økist ella minskar. Tey mugu samanberast við tali av fólk, sum flytja av landinum, og talið av arbeiðsplássum.

Hvussu nógv fólk eru í arbeiði í Føroyum, veit eingin. Neyðugt er at meta, og ein teirra, sum m.a. hevur til arbeiði at gera slíkar metingar, er samfelagsfrøðingurin Hans Pauli Strøm á Hagstovu Føroya.

- Vit plaga at siga, at fyrri hvørji 100, sum flyta av landinum, skal roknast við, at 60 teirra eru í arbeiðsføra aldrinum. Um tey eru ar-

beidisleys ella ikki, tá tey fara, ávirkar ikki hagtølini, tí fara fólk úr arbeiði, koma arbeidsleys í teirra stað, sigur Hans Pauli Strøm.

Flleiri arbeiðspláss

Í seinastu viku var talið av fólkum, sum finga arbeiðsloysisstuðul lækkað óvanliga nógv. T.d. ferðast talið í tíðarskeiðinum frá 18. november í fjør til 22. apríl í ár millum 3957 og 4265. Í seinastu viku var talið av arbeiðsleysum, sum finga stuðul, 3223 fólk.

- Tað er púra vist, at øll orsøkin til minkingina ikki er flyting av landinum. So nógv flyta heldur ikki. Tó mugu vera komin fleiri arbeiðspláss aftrat, sigur